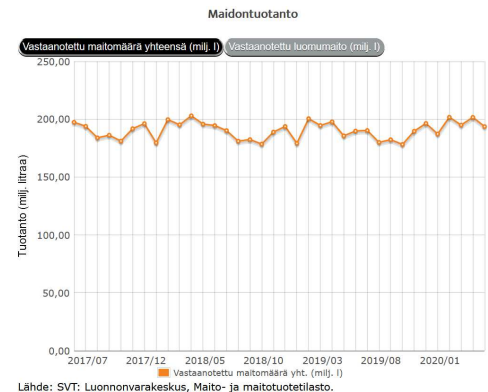

Kulutusksyntä niin maailmalla kuin Suomessakin on nestemaidoissa yhä aleneva. Suomessa alenema on vuositasolla noin 5 % (27 ML 2018>2019), eli viikon alenema vastaa yhden robotin maitotilan koko vuosituotantoa! Luken tilastojen mukaan nestemaidon maitotuotteiden valmistus on alentunut 3 % tammi-kesäkuussa 2020 edellisvuoteen verrattuna. Vuositasolla myös juustojen puolella on tapahtunut vastaava alentuminen (3,6 Mkg 2018>2019). Tämä tulee olemaan ongelma tuotannon tasapainon kannalta, koska maidontuotanto on lisääntynyt, keskimäärin 2 % huhtikuusta 2020 asti samalla kun kulutus laskee. Eli vuodesta 2015 asti jatkunut tuotannon hienoinen alenema on nyt kääntynyt kasvuksi.

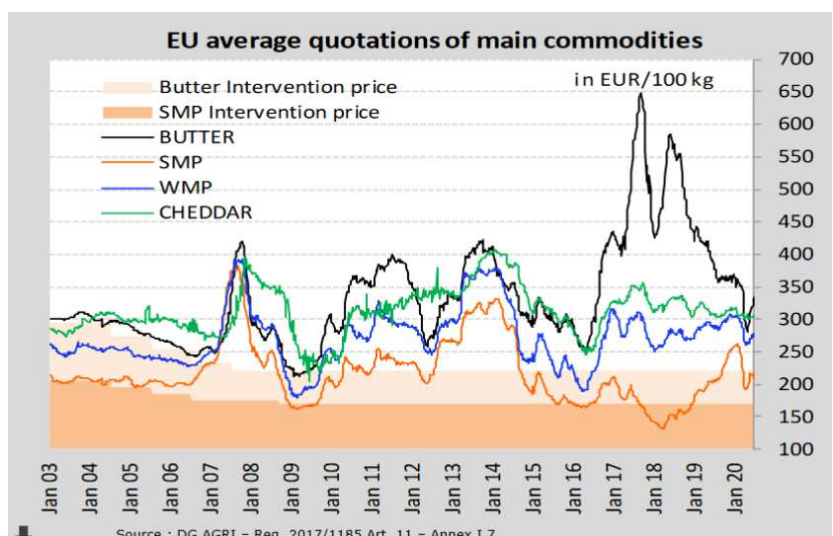
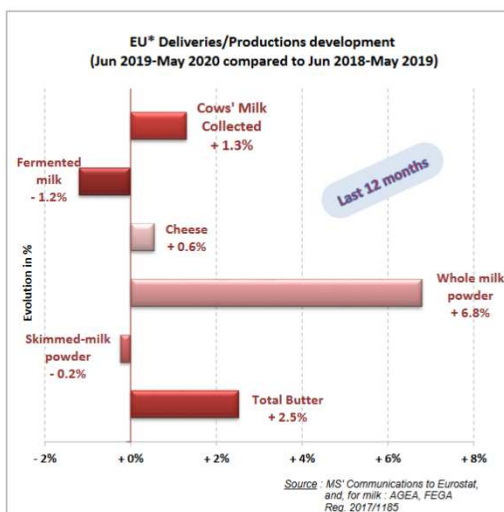
Maitotuotteiden valmistus muuttujina Vuosi ja Tuote

	MAIDOT YHTEENSÄ (l)	Täysmaito, pastöroitu (l) 1)	Kevytmaito, pastöroitu (l) 1)	Rasvaton maito, pastöroitu (l) 1)	PIIMÄT (l)	KERMAT YHTEENSÄ (l) 5)	VOI (kg)	JUUSTOT YHTEENSÄ (kg)
2010	709 081 895	54 471 974	312 203 881	277 576 200	64 406 257	35 306 949	46 473 182	106 808 017
2011	704 889 575	60 731 198	316 463 521	266 560 160	62 175 981	38 524 256	41 707 817	108 897 048
2012	713 952 407	68 108 339	326 806 128	261 803 157	62 143 404	41 978 569	41 440 641	102 236 297
2013	713 542 538	69 665 640	324 890 162	266 066 188	59 482 761	42 654 674	44 005 851	102 295 214
2014	706 564 357	65 860 225	331 569 744	264 764 200	57 969 671	42 211 129	48 657 310	99 126 019
2015	677 691 245	58 077 345	329 954 171	251 185 035	53 759 721	40 848 374	54 654 514	88 355 614
2016	653 069 646	58 446 303	331 883 599	227 770 840	51 211 898	42 941 933	55 540 374	83 767 430
2017	623 075 522	62 006 377	332 048 707	195 402 044	48 449 395	45 812 605	52 560 343	85 987 825
2018	600 578 821	62 136 450	328 617 668	179 269 104	46 537 044	46 187 252	50 242 885	87 186 879
2019	573 329 879	61 990 222	316 655 014	165 741 072	44 189 788	45 504 457	51 324 958	83 602 067

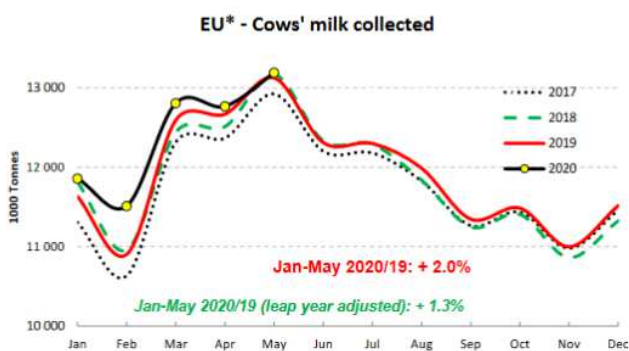
Tuotannon kasvua selittää se, että vuosina 2016–2020 on vuosittain jaettu maitotiloille investointitukina pohjoisen tuen alueella n. 90 MEUR, jolla on saatu vuosittain noin 8 000 lehmäpaikkaa. Kun nämä investoinnit on saatu toteutettua ja tuotanto ajettua ylös, kapasiteetti lisääntyy noin 80 ML investointivuotta kohti samalla kun luopujia on noin 30 ML vuodessa seuraavien vuosien aikana. Tämä tarkoittaa maidon tuotantomäärä kasvua, kunnes investoinnit ovat täyskäytössä, kuten Suomen Gallup Elintarviketiedon kyselytutkimuskin ennusti jo viime vuonna. Kasvu siis jatkuu seuraavat kolme – viisi vuotta (nettona 130–150 ML, eli tasolle 2,4 MrdL), kunnes tuotannosta luopujia on alkaa tulla riittävästi, mitä tuleva maidon aleneva hintakehitys tulee aiheuttamaan.

EU-tasolla tuotanto on kasvanut 6/19 – 5/20 aikana, sillä tilastot osoittavat 1,3 % kasvua, samaan aikaan maitotuotteiden valmistuksen muutos vaihtelee koko maitojauheen valmistuksen 6,8 % kasvusta fermentoidun maidon 1,2 % alenemaan. Maidontuotannon kasvu 2020 alkupuolella on toukokuun loppuun mennessä 2 %, eli kasvu on kiihtynyt. EU tasolla kasvu keskittyy (4–10 %/v) etenkin Itä-Eurooppaan sekä Belgiaan, Espanjaan, Irlantiin ja Luxemburgiin.

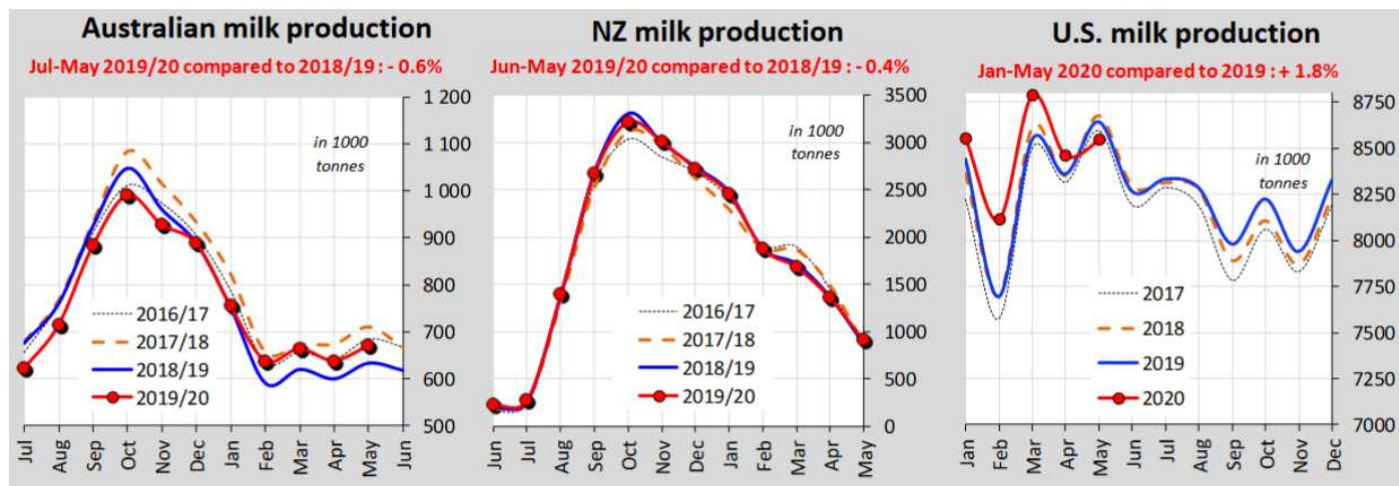
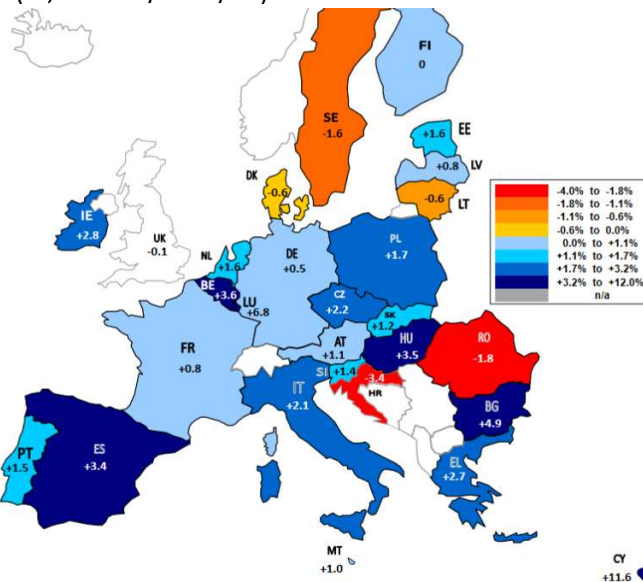

Voin osalta kysyntä säilyy hyvänä, koska kasvu niin EU:ssa kuin etenkin USA:ssa on johtunut kuluttajakysynnän siirtymisestä kasvivasvoista kohti eläinrasvoja. Viimeisen kahden vuoden aikana sen hintataso on alentunut alle puoleen huippuhinnoista, koska kysyntä Lähi-Idässä ja Kiinassa aleni korkean hintatason takia. Tämän hinnan alentuminen on nyt johtanut EU:n viennin kasvuun 37 %, etenkin Lähi-Idän maihin. Voin ja maitojauheen hintaeron on nyt alentunut tasolle 100 e/100 kg voin kysynnän laskun takia. Juustojen osalta viennin kasvu oli 5,7 %, kasvun tullen Japanista ja USAsta.

Maidontuotannon määrä on jälleen EU:ssa uudessa ennätyksessä, sillä tällä hetkellä EU:ssa tuotetaan enemmän maitoa kuin koskaan ennen. Maidon hinnanlaskusta huolimatta (-2,6 snt 12/19>5/20) tuotantoa lisätään tällä hetkellä erityisesti Itä-Euroopassa, mutta myös Irlannissa ja BeNeLux-maissa. Myös USA tuottaa maitoa enemmän kuin ennen. Australiassa ja Uudessa Seelannissa tuotanto on alle edellisvuosien tuotannon, johtuen sääoloista.

Source: Estat (Newcronos) - MS notifications

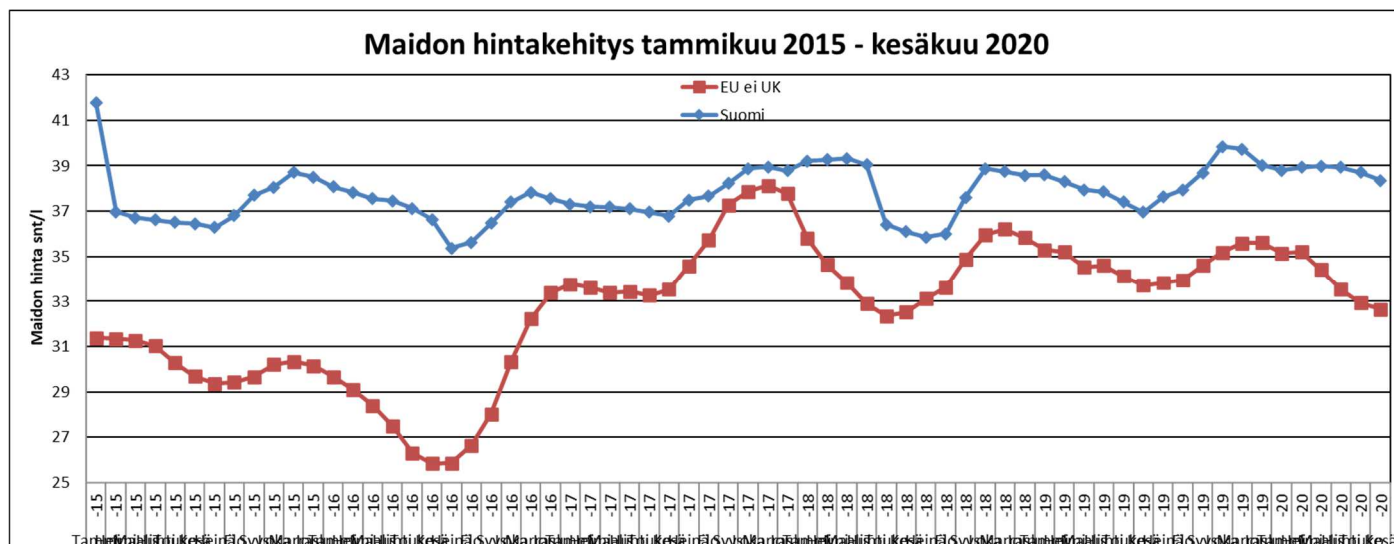

Rabobankin mukaan globaaleja maitotuotteiden kysyntää rajoittavia tekijöitä ovat tällä hetkellä koronaviruksen aiheuttamat logistiset haasteet (konttien puute ja rajatarkastusten kasvu) sekä taantuma. Rabobank arvioikin, että kysyntä laskee rasvattomassa maitojauheessa 11 % ja juustoissa 5 % 2020 verrattuna vuoteen 2019. Kiinan tuonnin arvioidaan alenevan 15 %. Myös öljyntuottajamaiden odotetaan alentavan tuontiaan öljyn hinnan alentumisen takia. Latinalaisessa Amerikassa myös arvioidaan tuonnin alenevan 20 % valuuttakurssien heikentymisen takia.

Samaan aikaan tuotanto tulee kasvamaan Rabobankin mukaan Euroopassa, USAssa ja Australiassa, johtuen edullisista sääoloista, mikä voi johtaa jopa ennusteita korkeampiin tuotantomääriin. Ennusteen mukainen maidon kevät tulva onkin nähty niin Euroopan kuin USAn maidontuotannoissa alkuvuodesta. Rabobank arvioi myös kulutuksen kasvun alenemaa USAssa, jolloin markkinoiden tasapainottuminen vaatisi sielläkin tuotannon 3–7 % alenemaa.

Rabobank arvioi, että kysyntä puolella paluu vanhaan normaaliin kestää ainakin vuoteen 2022 asti. Globaali taantuma: tulojen menetykset, logistiset ongelmat: konttien saatavuus sekä maidon tuotantomäärien kasvut pitävät huolen siitä, että niin maitotuotteiden hinnat kuin maidon tuottajahinta pysyvät alhaisina. Toki he toteavat raporteissaan, että nyt ollaan koronakrapulan takia kartoittamattomilla vesillä, jolloin ennusteet tulevaisuudesta ovat vanhentuneita jo ennen kuin niitä on edes julkaistu.

Vuoden vaihteen jälkeen maidon hinta on alentunut Euroopan markkinoilla 35 sentistä 32 senttiin, kun se on Suomessa alentunut puoli senttiä. Kuten olemme todenneet, uusi normaali on se, että Suomen hintataso seuraa EU:n hintatasoa noin 4 sentin päässä. Tällä hetkellä hintaero maitolitralla on asettunut +5 snt/l tasolle, joten hinnan alentuminen Suomessa on vain ajan kysymys. Eli kaukana takana ovat ajat, jolloin Suomen maidon hinnan etumatka oli 8 senttiä.

Kilpailu Suomen markkinoilla on edelleen kiristynyt, koska EU:n sisämarkkinoilla on saatavissa niin edullisia juustoja kuin muitakin meijerituotteita. Tämän takia kotimarkkinoidenkin menekki ja hintataso eivät ole kasvavia. Vaikuttavia tekijöinä ovat edelleen kuluttajien ostovoiman heikko kehittyminen ja kulutustottumusten muutos sekä kaupan neuvotteluvoiman kasvu. Meijerien tulokset vuodelta 2019 samoin kuin toimintakertomusten arviot vuodesta 2020 kertovat, että markkinat ovat kireät. Esimerkiksi juustojen kotimaisuusaste on jälleen alle 50 %, sillä Suomeen tuoduista maitotuotteista yli 90 % on juustoa (>60 Mkg). Perusmaitojen kulutus alenee noin 25 ML vuodessa. Fazer onkin lopettanut omien perusmaitojen valmistuksen kesällä 2020, niiden kysynnän hiipumiseen vedoten. Arla Foodsinkin mukaan EU:ssa maidon per capita kulutus aleni 0,4 % ja voini 0,2 % samalla kuin juustojen kasvoi 0,8 %.

	Arla Suomi			Hämeenlinnan OSM			Valio			Arla Foods		
	2017	2018	2019	2017	2018	2019	2017	2018	2019	2017	2018	2019
Liikevaihto Me	313,36	327	335	63,10	63,92	61,92	1 708	1 734	1 787	10 338	10 425	10 527
Liiketulos, Me	-22,8	44,4	3,2	0,025	0,459	0,043	16,8	-25,6	50,6	299	301	323
Liiketulos-%	-7 %	14 %	1 %	0,0 %	0,7 %	0,1 %	1,0 %	-1,5 %	2,8 %	2,9 %	2,9 %	3,1 %
Nettovoitto, Me	-21,8	41,668	4,373	0,030	0,337	0,013	4,9	-25,1	32,6	331	309	309
Nettovoitto-%	-7,0 %	12,7 %	1,3 %	0,0 %	0,5 %	0,0 %	0 %	-1 %	2 %	3 %	3 %	3 %
Hankinta, ML	280	220	220	115	108	102	1 837	1 821	1 792	13 937	13 903	13 705
LV euroa/litra	1,12	1,49	1,52	0,55	0,59	0,61	0,93	0,95	1,00	0,74	0,75	0,77
Varat	89	125	129	17	17	18	1 193	1 150	1 122	6 422	6 635	7 106
Velat	52	47	47	9	9	9	630	640	586	2 499	2 422	2 308
Oma pääoma	37	78	83	8	8	8	563	510	536	3 923	4 213	4 798
Oma pääoma, %	41 %	62 %	64 %	48 %	47 %	46 %	47 %	44 %	48 %	61 %	63 %	68 %

Kuten taulukosta huomataan, Valion kyky tuottaa hankintalitraa kohti liikevaihtoa on ylivoimainen. Arla Suomen Valiota suurempi liikevaihtotuotto selittyy sillä, että Arla Suomi välittää Arla Foodsin tuotteita, jolloin myös ruotsalaisesta ja tanskalaisesta maidosta tehtyjen tuotteiden liikevaihto tulee kotimaassa kerätyn maidon hyväksi. Tämä summa on Arlan tilinpäätöksen mukaan n. 107 MEUR, eli kun se otetaan huomioon, liikevaihtotasoksi jää n. 1 e/l, kun kivimaidon hankintamäärää ei oteta huomioon (Hämeenlinnan hankinnasta kivimaitoa on 53 ML eli 52 %).

Voidaan kuitenkin sanoa, että vertailun kohteena olevat kotimaan meijerit eivät ole pystyneet tuottamaan riittävää tulosta, jolla oma pääoma kasvaisi inflaation verran. Arla Foodsin lisäksi tähän on päässyt nyt vain Valio. Valion tuloksesta (33 MEUR) ei kuitenkaan voi osinkoja esitettyä 5 MEUR enempää jakaa, koska vakavaraisuutta pitää edelleen parantaa. Myös maksuvalmius vaatii kassavarojen kasvattamista, koska kassa aleni 19 MEUR vuoden 2019 aikana.

Ennustemme tulevaisuuden maidon hinnasta Suomessa

Maitojalosteiden markkinahinnat tulevat jatkossakin vaihtelevaan. Arvioimme että Suomessa maidon tuottajahinta ei pitkällä aikavälillä oleellisesti muutu nykyisestä, koska oletamme maidontuotannon lähtevän laskuun, kunhan Valion sopimusjärjestelmä alkaa vaikuttamaan ja maidontuotannosta luopuvien tilojen osuus pysyy korkeana (noin 10 %). Mutta lyhyellä aikavälillä tullaan näkemään maidon hinnassa korjausliike alaspäin.

Kotimaan hintatason alentuminen johtuu maidon globaalista ylituotannosta, kulutusta alentavista kulutustottumusten muutoksista sekä taantumasta että kauppasodan ja Brexitin uhista. Valion kivimaidon määrä alenee vuoteen 2021 mennessä 185 miljoonasta litrasta 100 miljoonaan litraan ja kaupan ryhmittymät eivät voi ostaa kivimaitoa ollenkaan vuodesta 2020 alkaen. Nämä kilpailuviraston päätökset tukevat kotimaan hintatasoa, mutta se ei riitä. Mikäli meijeriteollisuus pystyy ottamaan markkinaosuutta omille merkeilleen, hintatason lasku voi hidastua. Kotimaassa tehty poliittinen ratkaisu antaa entistä enemmän investointitukea sektorille, jolla on aleneva kysyntä, ei todellakaan nyt auta hintatason säilyttämistä vaan päinvastoin.

Hintojen nousua hidastavat tekijät ovat siis kasvava tuotanto, kulutuskysynnän muutos ja heikkous sekä Brexit, ellei mitään radikaalia muutosta markkinoilla ja tuotannossa saada aikaiseksi. Tämän maidon ylituotantokriisin syitä ovat sokea markkinausko, tuotantokiintiöiden purkaminen ja (yhä) katteettomat vientilupaukset siitä, että Euroopan maidon tuotantokustannuskyky on vientihintatasolla. Kotimaisesta maidontuotannosta puhumattakaan, mikä näkyy erityisesti Suomen tiukassa maitomarkkinatilanteessa. Toki Valion käyttöön ottamalla uudella hinnoittelumallilla vienti B- ja C-hinnan maidolla tulee kannattavammaksi, mutta ei tuottajalle, joten tuotannon laajentaminen ei enää kannata. Maidontuottajat Hollannissa ovatkin jo todenneet kiintiöistä luopumisen olleen virhe koko elinkeinon näkökulmasta.

Mitä suurempi omavaraisuusaste maidontuotannolla Suomessa on, sitä parempi vientihintakilpailukyky suomalaisella tuotannolla täytyy olla. Tuotannon alentuminen tukisi nykyistä maidon hintatasoa vientitarpeen vähentyessä. Nyt tullaan Suomessa näkemään tehtyjen investointitukipäätösten takia maidon hintatason alentuminen enimmillään EU:n keskihintatasolle. Vasta kun maidon vuosituotanto alenee 2,1 Mrd litran tasolle, alkaa hintataso jälleen korjaantumaan kohti nykyistä tasoa, jonka molemmin puolin hinnat sitten aikanaan vaihtelevat kysynnästä ja tarjonnasta riippuen. Voisiko toimiala nyt jopa harkita tuotantokapasiteetin poisostoa markkinoilta maidon hinnan tukemiseksi?

Alla on ennustetaulukko, joka on inflatoimaton. Mahdollinen kova Brexit ja pitkään taloustaantumaa ajautuminen luovat lisää epävarmuutta ennusteeseen. Mutta mikrobimaito onkin sitten musta joutsen!

Todennäköisyydet maidon eri keskihintatasoille eri vuosina ja niiden perusteet:

vuosi\maidonhinta	38 snt/l	35 snt/l	32 snt/l
2017 / 2018–2019	60 % / 10 %	30 % / 50 %	10 % / 40 %
2017: 38,31 snt/l 2018: 38,45 snt/l 2019: 38,61 snt/l	Kiina ja Venäjä tuo, EU:n ja Suomen tuotanto laskussa.	Kiina tuo ja Venäjä ei tuo, EU:n ja Suomen tuotanto nousee.	
2020–2022	10 %	50 %	40 %
Ennusteen vaatimukset	Kiina ja Venäjä tuo, EU:n ja Suomen tuotanto alenee.	Kiina tuo ja Venäjä ei tuo, tuotanto EU:ssa kasvaa ja Suomessa alenee.	Kiina ja Venäjä eivät tuo, tuotanto EU:ssa kasvaa ja Suomessa ennallaan.
2023>	10 %	40 %	50 %
Ennusteen vaatimukset	Kiina ja Venäjä tuo, tuotanto EU:ssa ja Suomessa laskee.	Kiina tuo ja Venäjä ei tuo, tuotanto EU:ssa kasvaa ja Suomessa laskee.	Kiina ja Venäjä eivät tuo, tuotanto EU:ssa nousee ja Suomessa ennallaan.

Kuvioiden lähteet: Alma Talent, Arla Foods ja Suomi, Asiakastieto, Eu Milk Market Observatory, Luke, Valio